یادداشت

برنامه هایی برای شکوفایی صنعت پتروشیمی

رمضان اولادی

مدیر برنامه ریزی و توسعه شرکت ملی صنایع پتروشیمی

تا پایان سند چشم انداز ۲۰ ساله در صنعت نفت، ایران باید به رتبه نخست در زمینه تولید محصولات پتروشیمی از نظر ارزش در خاورمیانه برسد.به همین منظور و برای رسیدن به این هدف، باید سالانه حداقل ۱۲۶ میلیون تن محصول همچون اتانول، متانول و آمونیاک تولید شود. در این راستا افزایش بازده اقتصادی، توسعه ظرفیت تولید دستیابی به سهم مناسب از بازار و دستیابی به استانداردهای جهانی، توسعه پایدار صنعت پتروشیمی و تقویت زنجیره تولید، همچنین تولید و عرضه انواع محصولات، استفاده و بهره برداری بهینه از حداکثر منابع و سرمایه گذاری موجود و به کارگیری فناوری جدید، از مهم ترین برنامه های کلان صنعت پتروشیمی در سال های آتی برای تحقق برنامه پنجم توسعه خواهد بود. در این میان طی سال های آتی بررسی و تهیه خوراک مورد نیاز پتروشیمی در افق ۱۴۰۴، مذاکرات لازم با معاونت برنامه ریز وزارت نفت و مدیریت تلفیقی شرکت ملی نفت برای درخواست خوراک از مهم ترین فعالیت های شرکت ملی پتروشیمی ایران برای توسعه واحدهای پتروشیمی خواهد بود.در حال حاضر خوراک اصلی واحدهای پتروشیمی کشور را گاز طبیعی، اتان و میعانات گازی تشکیل می دهد که هم اکنون در صورت تامین خوراک لازم، این واحدها توانایی افزایش سهم محصولات پتروشیمی خود در بازار خاورمیانه را تا ۳۶ میلیون تن در سال دارند.یکی دیگر از اهدافی که باید با جدیت بیشتری به پیش برود،جذب سرمایه برای توسعه این صنعت در کشور است . در همین راستا مرکز سرمایه گذاری پتروشیمی با هدف شتاب دهی به روند جذب سرمایه های داخلی و خارجی در این صنعت تشکیل می شود.البته تشکیل این صندوق تنها به دلیل شتاب دهی به جذب سرمایه ها صورت نمی گیرد و ارائه خدمات مشاور و اخذ مجوزهای لازم،جذب منابع مالی داخلی، کوتاه کردن مسیر جذب سرمایه گذار، روان سازی جذب سرمایه در صنعت پتروشیمی، کمک به بهبود شاخص های سرمایه گذاری و یکپارچه سازی سازمان ها و اداره های مالی از دیگر اهداف تشکیل این مرکز جدید است.همچنین در شناسایی و ارزیابی زیرساخت های مناطق جدید صنعت پتروشیمی ۱۳ معیار همچون دسترسی به مکان استحصال و محل زمین، خوراک، مراکز تامین سرویس ها جانبی، امکانات حمل و نقل، بازار مصرف محصولات، شرایط زیست محیطی، نیروی انسانی، همچنین امکانات زیربنایی عمومی و خدمات اجتماعی و تسهیلات زیربنایی دیگر صنایع مورد توجه قرار دارد.شرکت ملی پتروشیمی ایران در قالب برنامه پنج ساله پنجم کشور، پیشنهاد ایجاد انجمن های صنفی صادراتی، کمک به توسعه صنایع تکمیلی و ملی، همچنین ایجاد شیمی شهر و حمایت از سرمایه گذاران را به وزارت نفت داده است تا بتوان با اجرای برنامه های مذکور به برنامه پنجم توسعه در صنعت پتروشیمی جامه عمل بپوشاند. این صنعت تنها ۸/۵ درصد از گاز طبیعی کشور را به عنوان خوراک و سوخت و ۲ درصد را به عنوان سوخت استفاده می کند، در حالی که بخش صنعت ۲۳ درصد، خانگی ۲۷ درصد، حمل و نقل ۱۲ درصد، نیروگاه ها ۱۵ درصد، بخش کشاورزی ۶درصد و مکان های عمومی ۷ درصد از گاز تولیدی کشور را مصرف می کنند. سال گذشته سهم ایران از تولیدات پتروشیمی خاورمیانه و جهان به ترتیب ۲۵/۸ درصد و ۲/۴ درصد بوده است که تا پایان چشم‌انداز ۲۰ ساله این ارقام باید به ۳۶ درصد در خاورمیانه و ۶/۳ درصد در جهان برسد. همچنین صنعت پتروشیمی سهم ۴۲/۹ درصدی از صادرات غیرنفتی کشور، سهمی ۵۳/۶درصدی از صادرات بخش صنعت و سهم ۱/۹ درصدی در تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه سال ۸۱ دارد، به این ترتیب سرمایه گذاری در این صنعت و استفاده از گاز طبیعی در آن به عنوان اهرمی برای فرصت سازی شناخته می شود نه فرصت سوزی. ایران با داشتن ۱۶ درصد ذخایر گازی و ۱۱ درصد ذخایر نفت جهان از مزیت ممتازی برخوردار است، خوراک یکی از شاخص های مهم برای توسعه صنعت پتروشیمی است چراکه در سال گذشته با وجود ظرفیت ۴۸ میلیون تنی صنعت به دلیل نبود خوراک کافی بخشی از این ظرفیت خالی ماند و تنها ۳۴/۴ میلیون تن محصول تولید شد. معاونت برنامه ریزی شرکت ملی صنایع پتروشیمی برای رفع این مشکل جلسات و هماهنگی های زیادی را با معاونت های برنامه ریزی وزارت نفت و شرکت های ملی نفت و گاز برگزار کرده است و امیدواریم با توسعه میدان های گازی کشور این مشکل نیز برطرف شود. خوراک مورد نیاز صنعت پتروشیمی را در ۵ گروه دسته بندی می شود: صنعت پتروشیمی یکی از صنایع متنوع در زمینه استفاده از خوراک است و هم اکنون بخشی از این نیاز از گاز طبیعی (بیشتر برای واحدهای اوره و آمونیاک و متانول) بخشی از اتان (برای واحدهای الفینی) و بخشی نیز از میعانات گازی، مایعات گازی (NGL) و نفتا تامین می شود. عمده نیاز اتان صنعت پتروشیمی از منابع گازی پارس جنوبی تامین می شود، هم اکنون فازهای ۱، ۲ و ۳ پارس جنوبی گاز غنی پتروشیمی پارس را تامین می کنند و پیش بینی شده است از فازهای ۴ و ۵ نیز ۹۰۰ هزار تن اتان برای طرح های آتی پتروشیمی برداشت شود. گاز غنی فازهای ۶، ۸ و ۸ از ابتدای سال ۱۳۹۳ برای تامین خوراک پتروشیمی بوشهر و اتان فازهای ۱۵، ۱۶، ۱۷ و ۱۸ نیز از انتهای سال ۹۱ برای تامین خوراک پتروشیمی کاویان در نظر گرفته شده است. تولیدات اتان پالایشگاه های گاز بیدبلند ۲ برای پتروشیمی گچساران، پارسیان برای خط مرکز، پالایشگاه ایلام برای پتروشیمی ایلام و NGL خارک نیز برای طرح های گناوه و دشتستان درنظر گرفته شده است. باتوجه به برنامه زمان بندی شده برای بهره برداری از فازهای مختلف پارس جنوبی پیش بینی می کنیم در سال های ۹۰ و ۹۱ برای تامین بخشی از خوراک پتروشیمی ها مشکلاتی داشته باشیم که از سال ۹۲ به بعد این مشکلات به تدریج رفع می شود. میعانات گازی در مجتمع های پتروشیمی بوعلی سینا، الفین ۱۲ و نوری مصرف می شود، مایعات گازی نیز در پتروشیمی بندرامام و طرح های NF آن از مناطق نفت خیز جنوب تامین می شود و پیش بینی شده امسال از ۱۱۰ هزار بشکه در روز به تدریج به ۲۲۰ هزار بشکه در روز برسد. پتروشیمی ایلام نیز مایعات گازی مورد نیاز خود را از پالایشگاه ایلام و پتروشیمی دهلران از NGL۳۱۰۰ تامین می کنند. نفتا یکی دیگر از خوراک های مورد نیاز صنعت پتروشیمی است.از این خوراک در گذشته بیشتر استفاده می شود، ولی امروز به دلیل وجود اتان فراوان در گاز طبیعی خوراک پتروشیمی ها از نفتا به اتان تغییر پیدا کرده است و هم اکنون مجتمع های پتروشیمی اراک و اصفهان و تبریز خوراک نفتا مصرف می کنند که این نیاز آن ها از طریق پالایشگاه های نفت موجود در استان های محل استقرارشان تامین می شود.

پتروشیمی،صنعت ارزش آفرین

شرکت ملی صنایع پتروشیمی وابسته به وزارت نفت دولت جمهوری اسلامی ایران است. این شرکت مسئولیت توسعه هر عملیات در صنعت پتروشیمی کشور را بعهده دارد

صنایع پتروشیمی در ایران قدمتی بیش از ۵۰ سال دارد. تاسیس بنگاه شیمیایی و به دنبال آن آغاز عملیات احداث کارخانه کود شیمیایی در سال ۱۳۳۸، موجب پیدایش این صنعت در ایران شد. در سال ۱۳۴۳ به منظور تمرکز و توسعه این صنعت، شرکت ملی صنایع پتروشیمی تاسیس شد و کار خود را آغاز کرد. هدف از تاسیس این شرکت، تولید فرآورده های پتروشیمی و شیمیایی از نفت، مشتقات نفتی، گازهای طبیعی و سایر مواد خام، اعم از آلی و معدنی بود.

دوران جهش پتروشیمی از اوایل دهه ۱۳۷۰ خورشیدی آغاز و آثار مبارک آن از دهه ۱۳۸۰ تا کنون هویدا شد و طی این مدت، همواره شاهد گشوده شدن فرصتهای تازه ای پیش روی این صنعت پیشرو بوده ایم. شرکت ملی صنایع پتروشیمی بر اساس آمار موجود، سومین شرکت اثرگذار در اقتصاد ملی در سطح صنایع پتروشیمی از زیر مجموعه های شرکت ملی صنایع پتروشیمی هم در بین یکصد شرکت اثرگذار در اقتصاد ملی قرار دارند که همگی نشاندهنده نقش مهم پتروشیمی در اقتصاد ملی کشور است.

گزارش مجموع تولید مجتمع های تولیدی از ۱۳۸۸/۶/۱ تا ۱۳۸۹/۶/۱ و مقایسه با برنامه تولید

برنامه تولید	تولید واقعی	درصد تولید به برنامه
۳۸/۶	۳۸/۳	۹۶

*** حدود یک میلیون تن از تولیدات مربوط به تولید آزمایشی واحدهای جدید در نیمه دوم سال ۸۸ می باشد و در محاسبه نرخ بهره برداری، تولیدات آزمایشی لحاظ نگردیده است.**

مجموع کل تولید فروش و ارزش از ۱۳۸۸/۶/۱ تا ۱۳۸۹/۶/۱

تولید	۳۸/۳ میلیون تن
مقدار فروش کل	۲۴/۲ میلیون تن
مقدار صادرات	۱۶ میلیون تن
مقدار و ارزش فروش داخلی	۸/۲ میلیون تن
ارزش فروش داخلی	۵۲۷۹۸ میلیارد ریال
ارزش صادرات	۱۰/۹ میلیارد دلار
ارزش کل محصولات	۱۶/۲۶ میلیارد دلار معادل ۱۶۰۱۶۳ میلیارد ریال

یادداشت

ارزش کل طرح های پتروشیمی در سال ۸۹

مهندس عبدالحسین بیات، مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی

ارزش کل طرح های این شرکت در سال ۸۹ ، ۱/۶ میلیارد دلار، اشتغالزایی مستقیم این طرح ها ، ۲۶۱۲ نفر و ظرفیت آنها ۶/۰۸ میلیون تن است.صنعت پتروشیمی در گذشته به دلیل دولتی بودن فراز و فرودهای زیادی را تجربه کرده است که با واگذاری ظرفیت ها و پتانسیل های این صنعت به بخش های غیر دولتی اعم از تعاونی و خصوصی با هدف توانمند سازی اقتصاد ملی، کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی، جلوگیری از خام فروش نفت و گاز،افزایش سقف تولید ناخالص کشور، افزایش سهم صادرات کالاهای غیرنفتی لازمه خروج از اقتصاد تک محصولی، توسعه نفوذ ایران در بازارهای جهانی، جذب سرمایه های خارجی علاوه بر سرمایه های داخلی و توسعه اشتغالزایی با افزایش سطح استاندارد رفاه عمومی و مردم امیدواریم مسیر اعتلای این صنعت را بیش از پیش هموارتر کنیم. سال گذشته از حجم برنامه های توسعه ۸ طرح با ۳ میلیون و ۷۱۰ هزار تن ظرفیت و ۲/۳ میلیارد دلار سرمایه گذاری به بهره برداری رسید که ارزش کالاهای تولیدی این طرح ها ۲/۵ میلیارد دلار بوده و ۱۷۰۶ نفر اشتغال ایجاد کرده است. هر ۴۵ روز یک طرح به بهره برداری رسیده است، واحد آمونیاک و اوره ششم پتروشیمی پردیس به ظرفیت ۱۷۵۵ هزار تن در سال، کل سرمایه ۴۵۰ میلیون دلار، ارزش تولیدات ۲۸۰ میلیون دلار، میزان اشتغال مستقیم ۵۶۰ نفر به بهره برداری رسید. در منطقه ماهشهر ۱۰ طرح با ظرفیت اسم ۷ میلیون تن در سال جاری اجرا می شود، از طرح هایی که به تولید رسید ۱۷ طرح با ظرفیت ۲۷/۲ میلیون تن در سال در عسلویه بود ظرفیت فاز یک پتروشیمی عسلویه کامل شده است و در عین حال طرحی با ظرفیت ۱۶/۶ میلیون تن در فاز دوم عسلویه در حال اجرا است. طرح خط لوله اتیلن غرب کشور در منطقه دنا شامل ۳ مجتمع تأمین کننده خوراک با ظرفیت اسمی ۳/۵ میلیون تن در سال برای تامین خوراک پتروشیمی های کاویان مروارید و گچساران و دو مجتمع وابسته با ظرفیت ۴/۷ میلیون تن در سال با انشعابات مختلف به میاندوآب، مهاباد کردستان اندیمشک، همدان، لرستان، دهدشت، ممسنی، کازرون و چهار محال و بختیاری از جمله طرح هایی است که به احتمال زیاد تا سال آینده مورد بهره برداری قرار می گیرد. همچنین در زمینه طرح های وابسته به خط لوله مرکزی بایستی اظهار داشت: در حال تامین فاینانس برای یک مجتمع تأمین کننده خوراک در فیروزآباد با ظرفیت یک میلیون تن در سال، چهار طرح با ظرفیت ۱.۰۳ میلیون تن در سال، پلی اتیلن سنگین دارا، پلی اتیلن سبک فسا، اتیلن و فنیل استات استهبانات هستیم و پیمانکار برای اجرای آنها شناسایی شده و مقدمات اجرایی نیز فراهم است. دولت از محل بودجه های عمومی خود ۲۰ درصد از میزان مورد نیاز را تقبل کرده و باقی از محل منابع خارجی و دیگر منابع تامین می شود. در زمینه طرح های توسعه برنامه پنجم صنعت پتروشیمی به ۴۱ میلیارد دلار سرمایه گذاری نیاز دارد و این در حالیست که ۳۱ طرح در دست اجرا داریم که ۵۷ میلیون تن ظرفیت ایجاد می کند، ۴۶ طرح با ظرفیت ۵۰ میلیون تن و برآورد سرمایه گذاری ۲۵ میلیارد دلار از جمله طرح هایی هستند که باید در پنج ساله برنامه پنجم محقق شوند. در خصوص نحوه تأمین سرمایه طرح های پتروشیمی بایستی اظهار داشت: ۳/۷۷ میلیارد دلار برای ۱۶ طرح مورد نیاز است که از طریق بودجه ارزی، بانک های خارجی، حساب ذخیره ارزی و فاینانس تأمین می شود. سرمایه گذاری ارزی مورد نیاز ۸ طرح توسط بانک صادرات و شرکت سپهر انرژی به میزان ۵ میلیارد دلار تعهد شد و ۳۲/۵ میلیارد طی سال ها ۸۹ تا ۹۴ باید تأمین شود. مجموعه نیاز ۲/۵ میلیارد دلار هم باید از منابع دیگر تأمین شود که شامل بانک های توسعه صادرات، بانک ملی، بانک صادرات و استفاده از ظرفیت های شرکت های خارجی از جمله شرکت های روسی و دیگر منابع داخلی می شود. چالش های پیش روی صنعت پتروشیمی تامین خوراک به دلیل عدم تضمین تامین و قیمت گذاری در طرح های جدید و مشارکتی، الزام اخذ مجوز صادرات، تغییرات قیمت های جهانی، مشکلات مربوط به مناقصات و قراردادها، عدم پذیرش اعتبار اسناد بانک های ایرانی از طرف سازندگان خارجی، عدم حضور به موقع نمایندگان سازندگان و صاحبان لیسانس و مشکل تامین منابع می دانم. سازندگان داخلی توان تامین تجهیزات مورد نیاز را دارند اما عدم حضور به موقع نمایندگان سازندگان و صاحبان لیسانس محصولات برای آنها ایجاد مشکل می کند. در همین حال تشکیل صندوق توسعه پتروشیمی، پذیرفتن دارایی طرح ها و محصولات آنها به عنوان رهن بانک ها، تضمین فاینانس از طرف سازمان های دولتی جهت تامین منابع مالی طرح ها و گشایش اعتبارات اسناد طرح هایی که مجوز احداث دارند را از جمله راهکارهای مقابله با چالش های این صنعت می دانم. اهداف و برنامه های آینده سازمان متبوع خود را با توجه به تعریف وظایف حاکمیتی توسعه ای برای این سازمان، سیاستگذاری، مدیریت اجرا، نظارت و ارزیابی و هماهنگی با سایر مراجع، نظارت عالیه بر اجرای طرح ها و اعمال استانداردهای مدیریت پروژه، نظارت کامل بر رعایت اصول ایمنی و بهداشت محیط زیست، پژوهش و دستیابی به فن آوری و نظارت عالیه بر تولید و فروش قلمداد می کنم. بر خلاف دیگر شرکت های تابعه وزارت نفت، اساسنامه شرکت ملی پتروشیمی از مدت ها قبل آماده شده و اهم اهداف توسعه صنعت پتروشیمی جلوگیری از خام فروشی، توسعه متوازن، و عدالت محوری، اشتغال زایی و خودکفایی است.

یادداشت

پتروشیمی ،عامل مزیت ساز اقتصاد ایران در افق ۱۴۰۴

رضا وثوقی

صنعت پتروشیمی در ایران قریب نیم قرن قبل در شهر شعر و ادب پارسی «شیراز» و با تولید کودهای ازته پا گرفت و وارد صحنه اقتصاد ایران شد،امروز که حدود ۵۰سال از تولد صنعت پتروشیمی ایران می گذرد می توان به راحتی احساس کرد که مختصات و مشخصات این بخش از اقتصاد ایران به یک ابرصنعت تبدیل شده است و آنرا باید امید اول اقتصاد ایران در چشم انداز سال ۱۴۰۴ شمسی لقب داد. برنامه‌ریزی برای تولید ۴۴ میلیون تن محصول پتروشیمی آنهم در شرایطی که گاز طبیعی خوراک اصلی مجتمع های بزرگ تولیدی ایران است در گام نخست ذخایر گاز ایران را با تولید محسوس ارزش افزوده مواجه ساخته است و شاید بتوان گفت در برابر مصرف بی رویه گاز طبیعی در بخش خانگی ایران،تولید محصولات ازنرمند پتروشیمی تنها عاملی بوده است که موازنه تراز ارزش ناشی از مصرف نهایی گاز در ایران را مثبت ساخته است.بر اساس رهیافت های اقتصادی رایج در کشورهای دارای ذخایر هیدروکربنی، به ازای مصرف گاز طبیعی در هر محیط اقتصادی(هرکشور با ناحیه دارای ذخایرهیدروکربنی) باید ارقام مشخصی از ارزش افزوده به اقتصاد آن کشور وارد گردد،این درحالی است که بر اساس آمارهای موجود مصرف روزانه حدود ۵۰۰میلیون فوت مکعب گاز طبیعی در بخش های خانگی ایران (به ویژه در فصول سرد سال)هیچ نوع ارزش افزوده ای را برای کشور به ارمغان نمی آورد و در مقابل آن، تنها به دلیل مصرف گاز در بخش پتروشیمی است که ارزش افزوده و سودآوری آشکارا اقتصادی ناشی از مصرف سالانه ۲ میلیارد متر مکعب گاز در واحدهای پتروشیمی حس می شود و در تراز اصلی (حاصل تفریق سود و زیان اقتصادی ناشی از تولید و مصرف گاز)کشور لحاظ می گردد. بر اساس سیاست های تبیین شده در قالب سند چشم انداز بیست ساله، صنعت پتروشیمی ایران باید برنامه های عملیاتی خود را به گونه ای طراحی ،تبیین و اجرا کند که در پایان برنامه پنجم توسعه بتواند رتبه نخست منطقه در تولید محصولات پتروشیمی را از آن خود کند، همچنین در عرصه تحقق اهداف ایران مبنی بر تبدیل شدن به بزرگترین تولید کننده مواد پتروشیمی در خاورمیانه، این صنعت نبایدمد حدود ۶۵ تا ۷۰ میلیارد دلار سرمایه گذاری خواهد بود که از این میزان باید حدود ۲۵ میلیارد دلار در برنامه پنجم توسعه تامین و هزینه شود . آنگونه که از رصد شرایط و واقعیت های امروز صنعت پتروشیمی بر می آید ،این صنعت علی رغم توسعه پرشتابی که طی سالهای ۷۹ تا ۸۶تجربه کرد،اما از مسیر و ریل توسعه خود خارج نشده بلکه با سرعتی پرشتاب تر رو به سوی توسعه بیشتر پیش می رود که این مرحله را باید «عصر توسعه تکمیلی» در صنعت پتروشیمی نام گذاری کرد.در حال حاضر تنهادر منطقه ماهشهر که یکی از قطب های مولد صنعت پتروشیمی ایران و منطقه خاورمیانه است، ۱۰طرح با ظرفیت اسمی ۷میلیون تن در حال ساخت و تکمیل است، به موازات و از طرح هایی که به تولید رسیده است، ۱۷ طرح با ظرفیت ۲۷ میلیون و ۲۰۰ هزار تن در سال در عسلویه به شکوفه نشسته و ثمر داده است. علاوه بر آن ظرفیت فاز یک توسعه صنعت پتروشیمی در عسلویه کامل شده است و اکنون همه چشم ها به سوی کلید خوردن فاز دوم توسعه پتروشیمی در منطقه یادشده است که با طرحی به ظرفیت ۱۶ میلیون و ۶۰۰ هزار تن در فاز دوم و احتمالا در منطقه تنبک،عسلویه به آرزوهای این صنعت طعم حلاوت خواهد بخشید.طرح های یادشده علاوه بر آنکه به دلیل ایجاد ارزش افزوده ناشی از تولید محصولات صادراتی برای اقتصاد ایران اهمیت ذاتی دارد از سویی امابه دلیل آنکه ذخایر پراهمیت میدان گازی پارس جنوبی را به صورت مستقیم و بدون واسطه به مدار ارزش آفرینی وارد ساخته و این گنجینه مشترک گازی را از معرض آفت رقابت برداشت برحذر می دارد شایان اهمیت است،واقعیت اینجاست که به دلیل تراکم ذخایر گازی ایران به ویژه در حوزه پارس جنوبی که ذخیره ای مشترک است ایران با انبوهی از ذخایر گاز روبرو است که اگر تا الان برنامه های کلان توسعه صنعت پتروشیمی با محوریت ذخایر گازی نبود شاید بخش مهمی از سهم ما در پارس جنوبی دستخوش نابودی در مصرف می شد و به تعبیری رساتر زیانی تاسف بار گریبان نسل های آینده ایران را می گرفت. اما واقعیت اینجاست، آنچه که افق فردای صنعت پتروشیمی را امیدوارکننده و برجسته جلوه می دهد اثر بی بدیلی است که این صنعت مادربر روند حرکت اقتصاد نوپای بخش خصوصی ایران بر جای خواهد گذارد و در نهایت به موتور محرکه اقتصاد ایران ۱۴۰۴ تبدیل خواهد شد.صدها رشته تولید صنعتی که در ماهیت خود وابستگی و پیوستگی آشکار به تولیدات پتروشیمی دارند و نیز حرکت آرام اما محسوسی که بخش غیردولتی برای ایجاد واحدهای پتروشیمی آغاز کرده است نوید دهنده فضای پررونقی در عرصه کسب و کارهای کوچک و متوسط در دهه های آینده ایران است. به موازات برنامه ریزی صورت گرفته برای بسط و تعمیم صنایع پایین دستی پتروشیمی از طریق طرح هایی همچون خط لوله اتیلن غرب حاکی از آن است که واحدهای صنعتی متعدد با طیف وسیعی از محصولات از گروه گسترده صنعت پلاستیک تا مواد شیمیایی و شوینده طی دهه های آینده ایران را به تولیدکننده بزرگ محصولات پایین دستی در حوزه پتروشیمی تبدیل خواهد کرد.طرح خط لوله اتیلن غرب کشور در منطقه دنا شامل سه مجتمع تأمین کننده خوراک با ظرفیت اسمی ۳ میلیون و ۵۰۰ هزار تن در سال برای تامین خوراک پتروشیمی های کاویان، مروارید و گچساران و دو مجتمع وابسته با ظرفیت ۴ میلیون و ۷۰۰ هزار تن در سال با انشعابات مختلف به شهرهای میاندوآب، مهاباد، اندیمشک، همدان، استان لرستان، دهدشت، ممسنی، کازرون و چهار محال و بختیاری از جمله طرح هایی است که به احتمال زیاد تا سال آینده مورد بهره‌برداری قرار می گیرد و از لحظه بهره برداری باید انتظار ایجاد پی در پی واحدهای صنعتی پایین دستی را داشت،این همه اگر چه فرآیند اقتصاد ایران را با جهشی پرشتاب روبرو می سازد اما اثر غیرقابل انکاری که توسعه صنایع پتروشیمی در بالادست و پایین دست بر کاهش شاخص بیکاری و ایجاد مشاغل پایدار در محروم ترین نقاط ایران بر جای می گذارد را به راستی با هیچ نوع سرمایه گذاری دیگری جز در صنعت کارآفرین پتروشیمی و صنایع وابسته آن نمی شد محقق دانست. با توسعه تکمیلی صنعت پتروشیمی علاوه بر آثار و تبعات فوق ، این فرضیه به قطعیت خواهد رسید که با تکمیل طرح‌های در دست اجرا که اهدافی از جمله توسعه صادرات غیر نفتی و تولید مواد با ارزش افزوده بالا و نکیه بر مزیتهای نسبی خوراک در دسترس (گاز طبیعی)،رشد ۶ برابری ظرفیت تولید مواد پلیمری وافزایش ظرفیت متانول به ۵میلیون تن در سال به واقعیت بدل گردد ؛ در پی چنین رویدادی موقعیت صنعت پتروشیمی ایران در در جدول تولیدکنندگان جهان ومنطقه خاورمیانه ارتقا و بهبود می یابد . حاصل کلام آنکه صنعت پتروشیمی ایران می رود تا به عامل ساخت تاروپود مزیت های بالقوه اقتصاد ایران در افق ۱۴۰۴ تبدیل شود این مزیت های بالقوه برای تبدیل شدن به مزایای بالفعل نیازمند ممارست و صیانت است و لازم است تا در نحوه برنامه ریزی و حتی امکان سنجی اجرای طرح ها نهایت وسواس و مراقبت را به خرج دهند.این صنعت از آنجا که صنعت آینده ساز اقتصاد ایران است مجال تعلل و آزمون و خطا نیست،پس شایسته است که برای همه راهبردها و سیاست های آینده ساز این صنعت نگاهی به آینده داشت.